

عنوان مقاله:

عالم مثال از منظر میر داماد

محل انتشار:

فصلنامه پژوهشهای فلسفی کلامی، دوره 20، شماره 76 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

سهراب حقیقت - استادیار گروه فلسفه و حکمت اسلامی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

خلاصه مقاله:

مسئله عالم مثال، به عنوان عالم متوسط بین عالم مجردات و عالم مادیات از جمله مسائلی است که فیلسوفان مشاء با فیلسوفان اشراق و حکمت متعالیه اختلاف نظر دارند. فیلسوفان مشاء، مخالف وجود چنین عالمی بوده اند، اما فیلسوفان اشراق و حکمت متعالیه، مدافع وجود عالم مثال بوده و در اثبات آن کوشیده اند. میرداماد به رغم این که وجود عالم مثال را عقلا غیر ممکن دانسته و آن را از ذوقیات شعری می داند، می کوشد تا تفسیری از عالم مثال ارائه دهد که مورد پذیرش حکمای اشراقی نیز باشد. او از یک سو با مبنای مشائی، بر امتناع عقلی عالم مثال و موجودات مثالی تاکید کرده و حالت تعلیقی موجودات مثالی را رد می کند و از سوی دیگر - به جهت تاجر و تبعیت از سهروردی - در قالب تفسیر خاص، وجود عالم مثال را - نه به عنوان عالم مستقل، بلکه به عنوان مرتبه اشرف و الطف عالم ماده - می پذیرد. در این مقاله، ضمن طرح نظر محمدباقر استرآبادی (میرداماد) - فیلسوف و متکلم برجسته دوره صفویه - درباره امکان وجود عالم مثال و موجودات مثالی، نشان می دهیم که تفسیر خاص میرداماد از عالم مثال با قول طرفداران عالم مثال ناسازگار بوده و در نهایت، میرداماد از منکران عالم مثال به حساب می آید.

کلمات کلیدی:

عالم مثال، سهروردی، صور معلقه، میرداماد، حکمای مشاء

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/861988>

